

Тукъ му е мѣстото да се опрѣдѣлятъ по-ясно отношенията на Докторъ *Чобановъ* къмъ Ботева. *Чобановъ* е билъ нѣщо повече отъ другарь и приятель на Ботева; той му е билъ единъ видъ благодѣтель и подкрѣпителъ въ най-тежкитѣ финансови кризи. Давалъ му е пари, безъ да ги иска обратно; по нѣколко мѣсеци го е държалъ въ квартирата си; далъ му е възможность да бѣде учителъ, първо въ Александрия, послѣ въ Измаилъ; ставалъ му е гарантинъ прѣдъ печатари и кредитори, и въ случай на голѣма нужда заплащалъ му е дълговетѣ безъ да взема расписка отъ него срѣщу заема си, като му е давалъ свобода, когато може тогава да му се исплати. *Чобановъ* е много жертвувалъ, и всѣчески се стараялъ да му даде добро положение, но Ботевъ е избѣгвалъ тѣзи услуги, избѣгвалъ е «доброто положение» и вървѣлъ е по пѣтя на авантюритѣ, отъ който пѣтъ никой не е билъ въ състояние да го възвърне, освѣнъ неговата воля и грубата дѣйствиелность на живота. Ботевъ е трѣсилъ въ пѣтя на авантюритѣ „широкъ и свободенъ животъ“, както върно го характеризира биографа му. Ето защо старанията на *Чобанова* да спре Ботева отъ авантюритѣ пропаднали на путо.

Въ VI-и отдѣлъ биографа съ факти (съобщени нему отъ Кира Тулешкова) и съ документи въ рѣка характеризира поета-революционеръ, първо, като редакторъ на вѣстникъ: „*Дума на българскитѣ емигранти*“. и второ, като горещъ защитникъ на Парижкитѣ комунари, които прѣзъ 1870—1871 год. развѣха знамето по парижкитѣ улици, съ надписа: **Хлѣбъ или куршумъ**—развѣха знамето и успѣха само да разрушатъ историческитѣ паметници, царскитѣ палати и послѣ това сложиха глава прѣдъ картечитѣ на Тиерово-Гамбетовата република. Съ цитати отъ вѣстникъ „*Дума*“ биографа рисува портрета на новия революционеръ-публицистъ, който бѣше ехо на Любена Каравелова: Каравеловъ трѣбѣше сигнала на българската революция отъ Букурещъ прѣзъ вѣстникъ „Свобода“, а Ботевъ бѣше неговото ехо въ Браила съ вѣстникъ „*Дума*“. Отъ приведенитѣ цитати на биографа се вижда, че новия публицистъ-революционеръ си играе съ фразата като русски гимназистъ, комуто е показана вратата на гимназията за „неблагонадежното му поведение“ — рельефно се вижда, какъ силната фраза расточително се харчи — вижда се, какъ, безъ да се замисли върху съдържанието на силната фраза, която ще тури подъ печатъ, публициста, смѣло ратува за „чиститѣ принципи“, които даватъ тонъ и ритма на неговото психическо настроение. Въ приведенитѣ цитати силно блика оназъ младенческа напрегнатость, която ние наричаме **артжкъ енергия**. Ботевъ станалъ редакторъ-издателъ на вѣстникъ „*Дума*“ и проповѣдвалъ въ едно и сѣщо врѣме: бунтъ противъ Султановото правителство, бунтъ противъ държавния и общественьстрой въ цѣла Европа и — нѣщо повече — бунтъ противъ всичкитѣ царе, папи, патриарси, буржуа-капиталисти, които, споредъ неговитѣ младенчески възгледъ, били „исконнитѣ врагове“ на цѣлото че-